

žuće« (übergreifende) društvene povijesti nosi pečat istih razvoja kao Italija, zapada i srednja Evropa i, što je pretpostavka koju treba ispitati, prostrani dijelovi istočne Evrope.

Prvobitna je namjera prikazivača bila da posve ukratko opiše osnovne autorove teze. Od toga je bilo nužno odustati, jer bi inače same teze pisca »visjele u zraku«. Ovakvo je nastao opširniji prikaz, u kojem je, dakako, mogao biti obuhvaćen tek najosnovniji materijal. Mnogo toga je trebalo ispustiti, pa nije isključeno da se piščeva argumentacija ponegdje mogla potpunije i prikladnije ocrtati. Ipak je dosta vjerojatno da će stručan čitalac naći dosta povoda za novu diskusiju u vrlo bitnim pitanjima naše srednjovjekovne povijesti, a Steindorffova knjiga pruža obilje poticaja.

Nenad Mosčanin

VAŽNA KNJIGA O JURJU KRIŽANIĆU. — L. N. PUŠKAREV, JURIJ KRIŽANIC OČERK ŽIZNI I TVORČESTVA.

Izd. Akademija nauk SSSR, Institut istorii SSSR
(Izdateljstvo »Nauka«, Moskva 1984, 212 str.)

Kad sam svojevremeno pročitao studiju L. N. Puškareva »Ob ocenke dejatel'nosti Jurija Križaniča« (1957), poželio sam da bar napiše knjigu on koji je napisao tako važnu studiju. Puškarovljeva, naime, studija odmjerenom je i objektivnom, čestito i obuhvatno pristupila spornom pitanju kako prosuditi Križanićevu mnogostruku i naoko ponekad nespojivu djelatnost.

I 1984. u odjeku proslava Križanićeve 300. godišnjice smrti izašla je knjiga L. N. Puškareva: »Jurij Križanič, Očerk žizni i tvorčestva.« Akademija nauk SSSR, Institut istorii SSSR, Moskva 1984, Izdateljstvo »Nauka«. Knjiga ima 212 stranica i stoji 95 kopejki.

Knjiga je u istj čak i povijest i literatura. Pojedini slojevi, npr. onaj o Križanićeve putu u Sibir, pravi su literarni biser. Autor je uopće nastojao predočiti čitaocu onodobnu sredinu u kojoj se Križanič nalazio, ocrtati likove koje je ili sretao ili ih je mogao aresti.

U pisanju knjige pisac se služio starom i novom literaturom, od Bezsonova, prvoga Križanićeva biografa na ruskom i Kukuljevića, prvoga Križanićeva životopisca na hrvatskom, do posljednjih edicija Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti o Križaniću. Osobito mi je drago što je pisac uvažio P. Bezsonova, kojega je ponešto s nepravom Jagić bio odveć zapostavio. Također, uvaživši Kukuljevića, pisac je našao dragocjenih podataka o Križanićeve rodu. Istina, neke zastarjele pojedinosti Bezsonovljeva i Kukuljevićeva djela odrazuju se u knjizi.

Ona odmjerenost i objektivnost koju je Puškarev pokazao u svojoj studiji o prosudbi Križanićeve djelatnosti prisutna je na osobit način u ovoj knjizi. Autor znalčki izmiče Selli i Haribdi, klopki, naime, da Križanića smjesti samo na jednu stranu, i uzimlje Križanića cjelovito, uvažava Križanićeve polifonost i polivalentnost.

Dok ovo pišem, čujem da je knjiga razgrahljena, da se sprema drugo izdanje. Ne čudi me i raduje me to: knjiga je pisana povijesno i književno, s ljudskom toplinom i s puno sluha za iskonski lik i duh često spornog Jurja Križanića.

Važna je to knjiga.
Zagreb, 18. veljače 1986.

Ivan Golub